

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*

สุเมธ นามวงศ์^{1*} ประกาศิต อานุภาพแสนยากร² สุรศักดิ์ ศรีกระจำจ³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1*}Corresponding author e-mail: sumet.namw63@sskru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 และศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; การบริหารงานงบประมาณ; ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของครู

* Received: 2025-05-14, Revised: 2025-05-24, Accepted: 2025-05-25

A Study of Relationship between Financial Administration and Satisfaction of the Teachers in School in the Office of Sisaket Primary Education Service Area4

Sumet Namwong^{1*} Prakasit Arnupapsanyakron² Surasak Srikrachang³

¹Master of Education Program in Educational Administration, Sisaket Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

³Lecturer of Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

e-mail: saktananont.2905@gmail.com Tel. 0955649936

ABSTRACT

This research article aimed to the level of budget management in schools under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 4, to examine the level of teachers' job satisfaction in schools, and to investigate the relationship between budget management and teachers' job satisfaction. The sample group consisted of 331 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire using a 5-point Likert scale, with an overall reliability coefficient of 0.98. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research findings revealed that: 1) The overall level of budget management in schools under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 4 was at a high level. 2) The overall level of teachers' job satisfaction in schools was at the highest level, 3) The relationship between budget management and teachers' job satisfaction in schools was significantly positively correlated at the 0.01 level.

Keywords: Relationship; Financial Administration; Teachers' job satisfaction

บทนำ

สภาพเศรษฐกิจ วิถีชีวิตของคนในโลกและของไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสอันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่มีวันหยุดยั้ง ประชากรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็มีเป้าหมายในการดำเนินงานของตนเอง เช่นเดียวกับการบริหารองค์กรในประเทศไทยที่ต่างก็มีความต้องการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง คุ่มทุน และประหยัดเพื่อให้ทรัพยากรที่ตนมีเกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อีกทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในองค์กรในระบบการศึกษาก็เช่นกัน โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวด 5 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาร่างกายจิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยการจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยรัฐมีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล

และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 กำหนดให้มีการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้มีการกระจายอำนาจการศึกษาในการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สามารถจัดองค์กรและดำเนินการได้อย่างอิสระคล่องตัว รวดเร็ว ทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณที่เป็นรายได้จากผลประโยชน์ และระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาพร้อมส่งเสริมผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วยหลายส่วน ฉะนั้นคนหรือบุคลากรที่อยู่ในแต่ละส่วนขององค์กรซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับงานบริหารงบประมาณ ความรู้ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นไปในแนวเดียวกันหรือแตกต่างกันแล้วสัมพันธ์กับการบริหารงานงบประมาณทั้งสิ้น ขบวนการอื้อโกง การตบแต่งเลขทางบัญชี การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นความผิดแบบตั้งใจของผู้ที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เหล่านี้เป็นเพราะองค์กรไม่มีวัฒนธรรมขององค์กรในการหลอมคนป้องกันคนในองค์กรไม่ให้กระทำผิด เป็นความอ่อนแอของวัฒนธรรมองค์กร โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่าง อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ อะไรควร อะไรไม่ควร ดูที่พฤติกรรมผู้บังคับบัญชา ดังนั้นองค์กรก็มีความอ่อนแอ เนื่องจากผู้บังคับบัญชา ที่ละเลยเรื่องเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้การหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กรที่ดีงาม มีจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินการงบประมาณก็จะเกิดผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กร กระทบต่อชื่อเสียงและมูลค่าระยะยาวขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรต้องสร้างข้อตกลง ความเข้าใจ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ที่องค์กรต้องการเห็นเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (บัณฑิต นิจถาวร, 2560)

ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงาน จะขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ในการสร้างความเข้าใจให้กับครูผู้สอนหรือผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในงานเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางด้านบวกและด้านลบ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆซึ่งมีผลมาจากความสำเร็จของการทำงานในชีวิตประจำวัน ปัจจัยในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จการได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ เงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อกูลและสภาพการที่มีต่อการทำให้ผลการทำงานออกมาดี ในทางกลับกันผลการทำงานที่ดีก็ส่งผลให้ได้รับความสำเร็จตามความต้องการของผู้บริหารมีโอกาที่จะแสดงความต้องการและนำไปสู่ความก้าวหน้าในปฏิบัติการงานได้มากกว่า ดังนั้นผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้เห็นผลทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม เพราะความพึงพอใจของบุคลากรจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานอันเป็นภารกิจหลักในการบริหารจัดการในองค์กรหรือสถานศึกษา เมื่อครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจต่อผู้บริหารจะส่งผลต่อคุณภาพของงาน การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นต้องอาศัยความพึงพอใจของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจนั้นแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร

การปกครอง ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือน และประโยชน์เกื้อกูล หากบุคลากรมีความเข้าใจการปฏิบัติงาน และขวัญกำลังใจก็จะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงาน บุคลากรมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในการทำงานเพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกันอีกทั้งยังมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากร รู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมในการทำงานให้กับหน่วยงานและองค์กรที่ตนเป็นสมาชิกอยู่แล้วนั้น บุคลากรจะใช้ความรู้และศักยภาพที่มีอยู่ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (รัตนภรณ์ ชินศรี, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ โดยศึกษาว่าการบริหารงานงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตต่าง ๆ ตลอดจนทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะนำผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทางด้านการบริหารงานงบประมาณต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 2,265 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 231 คน และครู จำนวน 2,034 คน ปีการศึกษา 2564 ในสถานศึกษาทั้งหมด 209 สถานศึกษา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 331 คน ในปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และ ครู 297 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 สถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ คือ

ชุดที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ชุดที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน

ชุดที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 331 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และผู้วิจัยส่งแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ให้กลุ่มตัวอย่างที่สถานศึกษาอยู่ไกล โดยการส่งตามระบบหนังสือของสถานศึกษา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence : IOC) โดยเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

3.3 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามและแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์คืน ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.992

3.4 ในกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งทางไปรษณีย์ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2564

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ปรากฏผลวิจัยตามตารางที่ 1 ดังนี้
ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยภาพรวม

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา	มีการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	3.58	1.16	มาก
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.77	1.06	มาก
3. ด้านการตรวจสอบติดตาม	3.71	1.03	มาก

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา	มีการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.60	1.09	มาก
5. ด้านการบริหารบัญชี	3.78	1.06	มาก
6. ด้านการบริหารการเงิน	3.80	1.09	มาก
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.70	1.33	มาก
เฉลี่ย	3.71	0.99	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 3.80$) ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการตรวจสอบติดตาม ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำแลเสนอของบประมาณ ($\bar{X} = 3.58$)

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ปรากฏตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวม

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	มีระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	3.74	1.03	มาก
2. ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	3.76	1.06	มาก
3. ด้านนโยบายและการจัดการ	3.71	1.02	มาก
4. ด้านความรับผิดชอบ	3.74	1.03	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	3.80	1.04	มาก
6. ด้านความสำเร็จของงาน	3.77	1.03	มาก
เฉลี่ย	3.71	0.99	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.80$) ด้านความสำเร็จของงาน ($\bar{X} = 3.77$) ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.76$) ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.74$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.74$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านนโยบายและการจัดการ ($\bar{X} = 3.71$)

3. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวม

การบริหารงานงบประมาณ	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา						Y_{tot}
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	
X_1	0.63 **	0.64 **	0.64 **	0.63 **	0.63 **	0.60 **	0.68 **
X_2	0.77 **	0.77 **	0.74 **	0.70 **	0.70 **	0.64 **	0.78 **
X_3	0.75 **	0.77 **	0.78 **	0.74 **	0.73 **	0.67 **	0.80 **
X_4	0.69 **	0.68 **	0.69 **	0.66 **	0.66 **	0.64 **	0.73 **
X_5	0.76 **	0.75 **	0.78 **	0.75 **	0.75 **	0.72 **	0.82 **
X_6	0.77 **	0.76 **	0.77 **	0.75 **	0.73 **	0.71 **	0.81 **
X_7	0.76 **	0.76 **	0.75 **	0.72 **	0.71 **	0.68 **	0.79 **
X_{tot}	0.81 **	0.81 **	0.81 **	0.78 **	0.77 **	0.73 **	0.85 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณ (X_{tot}) กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางบวก ($r_{xy} = 0.85$) เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของการบริหารงานงบประมาณ (x_{tot}) กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแต่ละด้าน (Y) พบว่ามีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางบวก จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำและเสนอของงบประมาณ (Y_1) ($r_{xy} = 0.81$) ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Y_2) ($r_{xy} = 0.81$) และนโยบายและการจัดการ (Y_3) ($r_{xy} = 0.81$) มีความสัมพันธ์กันน้อยในทิศทางบวก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความรับผิดชอบ (Y_4) ($r_{xy} = 0.78$) และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน (Y_5) ($r_{xy} = 0.77$) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดในทิศทางบวก จำนวน 1 ด้าน คือความสำเร็จของงาน (Y_6) ($r_{xy} = 0.73$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตาม ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งนำสู่การปฏิบัติทำให้การดำเนินงานอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิชากร ใช้บางยาง (2566) การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดงานวิจัยของ ศิริสุดา แก้วมณีชัย (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ธนากุลจิรัตน์ (2559) มีการศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสราวดี เกตุชนะ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ด้านนโยบายและการจัดการ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านความสำเร็จของงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียานุช หนองกระโทก (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา บังคลัน (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ สุนันทวนิช (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับแนวคิดงานวิจัยของ รัตนภรณ์ ชินศรี (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการ

ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพขององค์การอาจพิจารณาได้จากความพึงพอใจสมาชิกในหน่วยงาน(Likert, 1996) ได้รับการพัฒนาและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนมากมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้บริหารเริ่มเห็นความสำคัญของการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และความถนัด ทั้งด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติ ด้านนโยบายและการจัดการ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานและด้านความสำเร็จของงาน ล้วนมีความสำคัญสัมพันธ์กัน จึงทำให้ผลการวิจัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตาม ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งนำสู่การปฏิบัติ ทำให้การดำเนินงานอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ ดรินภพ เย็นวิวัฒน์ (2562) สภาพปัญหาแนวทางการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริสุตา แก้วมณีชัย (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ธนากุลจิรวัดน์ (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัสราวุธ เกตุณะ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ด้านนโยบายและการจัดการ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านความสำเร็จของงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพล ศิริ (2566) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานภาครัฐ ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียานุช หน่อกระโทก (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา บังคลัน (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ สุนันทวนิช (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน พร้อมทั้งกำกับ ติดตาม และสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดทำและเสนองบประมาณได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

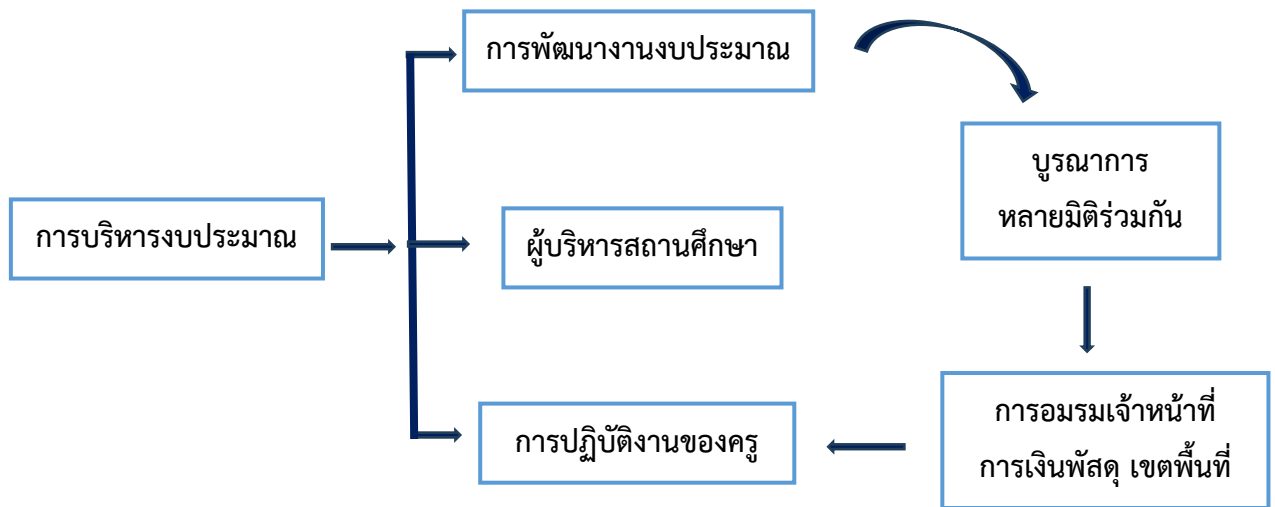
ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำและเสนองบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา โดยจัดทำอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีศึกษาวิจัยปัจจัยและแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในด้านนโยบายและการจัดการของสถานศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตอื่น

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารต้องมีการปฏิบัติและบูรณาการหลายมิติร่วมกันรวมทั้งมีการอบรมเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุให้เป็นปัจจุบันในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องให้นำมาซึ่งความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ดรินภพ เย็นวิวัฒน์. (2562). สภาพปัญหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ทิชากร ใช้บางยาง. (2566). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.
- บัณฑิต นิฉถาวร. (2560). ฝ่าวิกฤติธรรมภิบาลไทย. เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปริญญช หนอกกระโทก. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภัสราดี เกตุณะ. (2560). การศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.

- รัฐนันท์ สุนันทวิช. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- รัตนภรณ์ ชินศรี. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รุ่งนภา บังคลัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรภรณ์ ธนากุลจิรวัดน์. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศิริสุตา แก้วมณีชัย. (2558). การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุพล ศิริ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณการคลังภาครัฐ. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6(4), 169–183.
- Krejcie, R. V. and D. W. Morgen. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 597-710.
- Likert. (1996). *The guide to developing Likert-typescales*. The Association of Turkish Psychologists Publications.